

KATECHIZM III ZAKONU Ś. O. FRANCISZKA

ROZDZIAŁ I. O Św. Franciszku i Jego trzech Zakonach.

P. Kto to jest św. Franciszek?

O. Św. Franciszek jest to Założyciel trzech Zakonów: Braci Mniejszych, Klarysek i Tercjarzy. Urodził się w r. 1182 w Asyżu, a umarł dnia 3 października 1226. Osiągnął on za życia nader wysoki stopień świętości i ozdobiony został od Boga niezliczonymi łaskami i darami nadzwyczajnymi, wśród których jaśnieją św. Blizny Pana naszego J. Chrystusa, wyciśnięte na jego rękach, nogach i w boku.

P. Jakie było posłannictwo św. Franciszka?

O. Św. Franciszek posłany był od Boga, aby ożywił ducha chrześcijańskiego w społeczeństwie ludzkim.

P. Jak spełnił i uwiecznił św. Franciszek posłannictwo swoje?

O. Św. Franciszek spełnił i uwiecznił posłannictwo swoje przez ustanowienie trzech Zakonów, które dały Kościołowi wielką liczbę Apostołów, Męczenników i Świętych różnego stanu i wieku.

P. Jaki jest Pierwszy Zakon św. O. Franciszka.

O. Pierwszym Zakonem św. O. Franciszka jest Zakon Braci Mniejszych, założony przez niego w r. 1209. Zakon ten rozrósł się bardzo szybko i był podporą Kościołowi Chrystusowemu swoją świętością i nauką, a szczególnie apostołstwem wśród ludu. I dzisiaj także jest on najliczniejszy pośród wszystkich Zakonów.

P. Jakie są główne gałęzie Pierwszego Zakonu?

O. Główne gałęzie Pierwszego Zakonu są następujące: Franciszkanie, Bernardyni, czyli Obserwanci, Reformaci i Kapucyni. Gałęzie te mają swoich Generałów, którzy są niezależni od siebie, ponieważ każdy z nich jest prawnym następcą i zastępcą św. O. Franciszka i posiada tę samą władzę.

P. Jaki jest Drugi Zakon św. O. Franciszka?

O. Drugim Zakonem św. O. Franciszka jest Zakon Klarysek, tak nazwany od św. Klary, pierwszej uczennicy św. O. Franciszka. Klaryski mają być pomocnikami Chrystusa i św. O. Franciszka swoją modlitwą i pokutą, zakon ten założony został w r. 1212 i dzieli się również na kilka gałęzi.

P. Jaki jest Trzeci Zakon, założony przez św. O. Franciszka?

O. Trzecim Zakonem św. O. Franciszka jest Zakon Pokuty, nazywany Trzecim Zakonem. Zakon ten dzieli się na dwie gałęzie: 1. na Tercjarzy, żyjących w klasztorach pod Regułą Trzeciego Zakonu, którą Papież Leon X uzupełnił własnymi przepisami i 2. na Tercjarzy, żyjących wśród świata według Reguły św. Franciszka, potwierdzonej przez Papieży Mikołaja IV i Leona XIII, którzy to Tercjarze stanowią Trzeci Zakon św. O. Franciszka świecki. I o tym to właśnie Zakonie jest mowa w niniejszym katechizmie.

ROZDZIAŁ II. O Trzecim Zakonie św. O. Franciszka.

P. Kiedy ustanowiony został Trzeci I. Zakon św. O. Franciszka?

O. Trzeci Zakon św. O. Franciszka ustanowiony został w r. 1221. Pierwszymi Tercjarzami byli Bł. Lukesjusz i Bł. Bona Donna, jego żona, którzy przez samego św. Zakonodawcę przyjęci i obłeczeni zostali. Stolica Apostolska wielokrotnie zatwierdziła ten Zakon, a ostatecznie Papieże Leon XIII i Św. Pius X na nowo go zatwierdzili, nowymi laskami i przywilejami ubogacili i wszystkim chrześcijanom dobrej woli gorąco go polecili.

P. Czy Trzeci Zakon jest prawdziwym Zakonem, czy też tylko zwykłym Bractwem?

O. Trzeci Zakon jest prawdziwym Zakonem, jak to wiele razy objaśnili Papieże, a zwłaszcza Leon XIII i Pius IX. I w rzeczy samej ma on Regułę, potwierdzoną przez Kościół św. habit specjalny, obłóczyny, nowicjat, profesję i t. d. Dlatego jest on wyższy od Bractw i Arcybractw kościelnych i cieszy się takimi prawami, przywilejami i odpustami, jakich żadne Arcybractwo nigdy nie posiadało i nie posiada.

P. Dla kogo ustanowiony został Trzeci Zakon?

O. Trzeci Zakon ustanowiony został dla wszystkich chrześcijan, którzy nie chcą lub nie mogą opuścić rodziny, a pragną się uświęcić wśród świata. Odpowiada on wszystkim stanom społecznym, od najwyższych do najniższych, ponieważ uznaje prawa wszystkich i dopomaga wszystkim do spełnienia ich obowiązków.

P. Jaki jest duch Trzeciego Zakonu?

O. Duch Trzeciego Zakonu jest ten sam, co i dwóch innych Zakonów, a mianowicie: pokuta przez umartwienie siebie w unikaniu przyjemności i rozkoszy światowych — ubóstwo przez oderwanie się od rzeczy ziemskich, i pokora przez poddanie się Kościołowi katolickiemu i Namiestnikowi Chrystusowemu.

P. Jakie cnoty rodzi i popiera Trzeci Zakon?

O. Trzeci Zakon rodzi i popiera: braterstwo chrześcijańskie, sprawiedliwość i apostołstwo.

Trzeci Zakon rodzi braterstwo chrześcijańskie, ponieważ łączy w jednej kongregacji osoby wszystkich stanów społecznych i przypomina im, że wszyscy są dziećmi tego samego Ojca, którego habit t. j. szkaplerz noszą i Regułę zachowują, nazywając się dla tego Braćmi i Siostrami.

Trzeci Zakon rodzi i popiera sprawiedliwość, ponieważ Tercjarze uznając, że ubóstwo nie jest żadną ujmą dla człowieka; ani też bogactwa nie są dla niego paszportem do nieba, nie pragną zбоgacić się jeden kosztem drugiego, lecz przeznaczeni do dóbr wiekuistych, usiłują zaskarbić sobie skarby, które nigdy nie giną.

Trzeci Zakon wreszcie rodzi i popiera apostołstwo czy to przykładem życia prawdziwie chrześcijańskiego, dalekiego od zbytku, próżności i zabaw, czy to popieraniem dzieł katolickich, jako to: nauczania religijnego, rozszerzania dobrych książek, broszur, czasopism i dzienników, ozdoby kościołów, odwiedzania chorych i ubogich, chrześcijańskich stowarzyszeń robotniczych i t. p.

P. Czy Trzeci Zakon jest pożyteczny dla społeczeństwa?

O. Trzeci Zakon jest bardzo pożyteczny dla społeczeństwa, ponieważ zwalcza pożądliwości: pychę, chciwość i zmysłowość, które są zatrutym źródłem wszystkich zbrodni i wszystkich nieszczęść, a równocześnie jest szkołą wszystkich cnót: domowych i społecznych, religijnych i obywatelskich.

P. Co sądzą Papieże Leon XIII i Św. Pius X o Trzecim Zakonie?

O. Uważali go za środek najpewniejszy do odrodzenia świata i dlatego wiele razy w encyklikach swoich gorąco go zalecali.

ROZDZIAŁ III. O przyjmowaniu do Trzeciego Zakonu.

P. Kto może być przyjęty do Trzeciego Zakonu?

O. Do Trzeciego Zakonu może być przyjęty każdy, kto: 1) ma dobrą wolę, 2) ma ukończony czternasty rok życia, 3) jest stały w wierze katolickiej i posłuszeństwie Kościołowi św., 4) prowadzi życie przykładne, 5) odznacza się zgodnym charakterem.

P. Co należy zbadać u kandydata pod względem wiary?

O. Należy zbadać, czy kandydat zna główne zasady wiary, czy umie Modlitwę Pańską, Pozdrowienie Anielskie, Skład Apostolski, przykazania Boże i kościelne. Sakramenty św. i wszystko, co jest potrzebne do ich ważnego godnego przyjmowania. Nadto zbadać należy, czy kandydat nie podziela jakich przekonań, przeciwnych wierze katolickiej, albo czy nie należy do jakiej partii wyrotowej.

P. Czy można przyjąć do Trzeciego Zakonu taką osobę, która przedtem dawała zgorszenie?

O. Można przyjąć, jeżeli jej nawrócenie jest widoczne, wypróbowane i trwa od dłuższego czasu.

P. Jak należy badać zgodny charakter kandydata.

O. Należy zbadać, czy kandydat nie żyje z kim w niezgodzie, a jeśli tak, to czy gotów jest pojednać się przed wstąpieniem do Zakonu i wynagrodzić wszystkie krzywdy.

P. O co jeszcze trzeba badać niewiastę zamężną?

O. Niewiastę zamężną trzeba jeszcze badać, czy ma pozwolenie swego męża na wstąpienie do Trzeciego Zakonu, a jeżeli mąż niesłusznie się sprzeciwia, to czy ma pozwolenie spowiednika.

P. Na co potrzebne jest to pozwolenie?

O. To pozwolenie potrzebne jest na to, żeby niewiasta nie podejmowała się nowych obowiązków z uszczerbkiem już przyjętych na siebie obowiązków żony, matki i pani domu.

P. Kto może przyjmować do Trzeciego Zakonu?

O. Kapłani z Pierwszego Zakonu albo Kapłani świeccy, upoważnieni do tego od Prowincjała Zakonu Pierwszego.

ROZDZIAŁ IV. O Nowicjacie.

P. Jak się odbywa przyjęcie kandydata do Trzeciego Zakonu?

O. Przez Oblóczyny w habit, czyli szkaplerz i pasek, według ceremoniału przepisanego.

P. Jaki był pierwotny habit Trzeciego Zakonu?

O. Pierwotny habit III. Zakonu była to suknia długa z grubego szarego sukna, przepasana sznurem.

P. Kto zaprowadził mały habit, czyli szkaplerz, jaki się teraz nosi?

O. Papież Juliusz II. zamiast habitu zaprowadził szkaplerz.

P. Jak wielki ma być ten szkaplerz?

O. Według dekretu Juliusza II ma być szeroki na cztery palce, a z przodu i na plecach spadać ma tak nisko, żeby go można było paskiem przepasać.

P. Z jakiej materii ma być szkaplerz?

O. Z materii wełnianej, tkanej z nici, a nie bitej (z sukna).

P. Jakiego koloru powinien być szkaplerz tercjarski?

O. Reguła, zatwierdzona przez Leona XIII nic innego pod tym względem nie postanawia, jak tylko to, żeby zwyczaj był zachowany, przeto kolor szkaplerza może być popielaty, czarny lub brunatny wedle zwyczaju odnośnej Kongregacji

P. Jaki ma być pasek?

O. Pasek ma być z wełny, lnu lub konopi i zaopatrzony trzema lub pięcioma węzłami.

P. Czy Tercjarze zawsze powinni nosić szkaplerz i pasek?

O. Tercjarze powinni nosić na sobie szkaplerz i pasek zawsze, we dnie i w nocy, w przeciwnym razie tracą przywileje i prawa Trzeciego Zakonu, nie przestając być tercjarzami. W czasie słabości lub w innej ważnej potrzebie mogą prosić O. Dyrektora o dispensę.

P. Kiedy się rozpoczyna Nowicjat?

O. Nowicjat rozpoczyna się z chwilą obłóczyn.

P. Co to jest Nowicjat?

O. Nowicjat jest to czas oznaczony w którym nowicjusze mają się ćwiczyć w cnotach i praktykach III Zakonu i poznać, czy życie, które sobie obierają jest dla nich odpowiednie. Dlatego powinni brać udział w zgromadzeniach, dla nich wyznaczonych.

P. O co przede wszystkim starać się powinni nowicjusze?

O. Nowicjusze przede wszystkim o to starać się powinni, aby Regułę dobrze poznać i dokładnie zachować. W tym celu powinni się pilnie uczyć katechizmu III Zakonu. Ci zaś nowicjusze, którzy nie posiadają dokładnej znajomości zasad Wiary św., powinni nadto uczyć się katechizmu katolickiego.

P. Jak się mają zachować nowicjusze względem Przełożonych, Braci i Sióstr?

O. Względem Przełożonych mają się zachować z uszanowaniem i dziecięcym zaufaniem, względem Braci i Sióstr zaś z szacunkiem i z Miłością chrześcijańską.

P. Jak długo trwa Nowicjat?

O. Nowicjat trwa ściśle przez cały rok, inaczej profesja jest nieważna. Na wypadek jednak grożącej śmierci można nowicjat skrócić i profesję przyśpieszyć.

P. Czy nowicjusze cieszą się wszystkimi przywilejami III Zakonu?

O. Nowicjusze cieszą się wszystkimi przywilejami i odpustami III Zakonu jak i Profesi.

P. Co czynić należy, gdy nowicjusz okaże się nieodpowiednim?

O. Należy go bezwarunkowo wydalić z Trzeciego Zakonu.

ROZDZIAŁ V. O Profesji.

P. Co to jest profesja w III Zakonie?

O. Profesja w III Zakonie jest to akt religijny, przez który Tercjarz poświęca się Panu Bogu, przyrzekając Mu zachowywać gorliwie przez całe życie Jego przykazania i Regułę III Zakonu, oraz przyjmować z pokorą pokuty, za popełnione błędy przeciwko tejże Regule.

P. Czy profesja w III Zakonie jest ślubem?

O. Profesja w III Zakonie nie jest ślubem, lecz tylko przyrzeczeniem poważnym i szczerym, przez. Kościół św. uznanym i przyjętym.

P. Jakie znaczenie ma ta profesja?

O. Chociaż różni się od profesji w Zakonie klauzurowym, to jednak jest bardzo ważnym i skutecznym środkiem uświęcenia, ponieważ wkłada obowiązki, daje przywileje i. udziela specjalnej łaski, którą można nazwać łaską powołania i wytrwania w dobrem.

P. Czy można opuścić Trzeci Zakon?

O. Tak, można go opuścić celem obrania doskonalszego życia w zakonie klauzurowym. Kto by go jednak z innych pobudek opuścił, utraciłby wiele łask i okazałby wielką lekkomyślność.

P. Co trzeba czynić, aby wytrwać w Trzecim Zakonie?

O. Trzeba dobrze poznać Regułę i korzyści, jakie Trzeci Zakon przynosi, i nie zważać na tych, którzy go zwalczają i wyśmiewają, a przede wszystkim trzeba zachowywać wszystkie przepisy Reguły i modlić się gorąco o łaskę wytrwania.

ROZDZIAŁ VI. O Obowiązках w Trzecim Zakonie.

P. Do czego przede wszystkim obowiązani są Tercjarze?

O. Tercjarze przede wszystkim obowiązani są do zachowania przykazań Bożych i kościelnych, jako też do sumiennego spełniania obowiązków swego stanu.

P. Czy Tercjarze obowiązani są lepiej zachowywać przykazania Boże i kościelne i gorliwiej spełniać obowiązki swego stanu; niż inni wierni?

O. Tercjarze, jako członkowie zakonu, dążący do doskonałości, powinni się starać jak najlepiej zachowywać przykazania Boże i kościelne oraz jak najlepiej i najsumienniejszym sposobem spełniać swe obowiązki, aby przez to innym za wzór służyć mogli.

P. Czy Tercjarze za zachowanie przykazań Bożych i kościelnych mają większą zasługę, niż inni wierni?

O. Tak, Tercjarze za zachowanie przykazań Bożych i kościelnych mają podwójną zasługę: jedną za spełnienie obowiązku, a drugą za dotrzymanie obietnicy, danej Panu Bogu w profesji św.

P. Co pomaga Tercjarzom do zachowania przykazań Bożych i kościelnych?

O. Do zachowania przykazań Bożych i kościelnych bardzo pomaga Tercjarzom zachowanie Reguły Trzeciego zakonu.

P. Kto ułożył Regułę Trzeciego Zakonu?

O. Sam św. Patriarcha Franciszek z Asyza.

P. Czy Reguła ta była przez Kościół św. potwierdzona?

O. Przeszło 70 Papieży potwierdziło lub zaleciło tę św. Regułę, a dwóch z nich: Mikołaj IV. i Leon XIII nawet ją nieco złagodzyli i przerobili.

P. Dla czego Leon XIII w swej Konstytucji z 30 maja 1883 przerobił Regułę Trzeciego Zakonu?

O. Leon XIII przerobił Regułę Trzeciego Zakonu, żeby ją uczynić łatwiejszą i przystępniejszą dla wszystkich, a przez to zachęcić wszystkich do wstępowania do Trzeciego Zakonu.

P. Czy przez to złagodzenie Reguły zmieniła się istota Trzeciego Zakonu?

- O. Nie, bo Leon XIII wyraźnie mówi w swej Konstytucji, wyżej wspomnianej, że nie trzeba sądzić, jakoby przez, to rozporządzenie zmieniła się istota Trzeciego Zakonu.
- P. Jakie obowiązki wkłada Reguła na Tercjarzy?
- O. Obowiązki, które wkłada Reguła na Tercjarzy, jedne są codzienne, inne miesięczne, inne wreszcie roczne.
- P. Jakie obowiązki ma Tercjarz każdego dnia?
- O. Codziennie Tercjarz obowiązany jest Odmówić 12 Ojcze nasz, 12 Zdrowaś Maryjo i 12 Chwała Ojcu, albo, jeśli ma czas, Małe Oficjum o N. M. P. — modlić się przed jedzeniem i po jedzeniu, — robić rachunek sumienia wieczorem, — i być, o ile na to pozwalają obowiązki, na Mszy św.
- P. Kiedy należy odmawiać dwanaście pacierzy Tercjarskich?
- O. Można je odmawiać w każdej godzinie dnia i wszystkie za jednym razem lub podzielić je sobie dowolnie.
- P. Jakie jest znaczenie tych pacierzy tercjarskich?
- O. Pacierze te, zalecone przez Regułę, chociaż pod grzechem nie obowiązują, mają jednak to samo znaczenie dla tercjarzy, co brewiarz dla kapłanów, dla tego bracia i siostry powinni je przenosić ponad wszelkie inne modlitwy.
- P. Jaka zasługa płynie z odmawiania tych pacierzy?
- O. Św. Alfons Liguori powiada, że odmówienie z uwagą i pobożnością jednego pacierza, przez Regułę przepisanego, więcej znaczy, niż sto innych modlitw prywatnych.
- P. Jakie są obowiązki miesięczne Tercjarzy?
- O. Każdego miesiąca powinni Tercjarze: przystąpić do śś. Sakramentów spowiedzi i Komunii św., być na zgromadzeniu miesięcznym i złożyć ofiarę wedle swej możliwości.
- P. Czy Tercjarz może się zadowolić jedną Komunią św. w miesiącu?
- O. Nie, ponieważ Papież św. Pius X dekretem, wydanym w r. 1905, zaleca wszystkim codzienną Komunię św., byleby nie mieli grzechu śmiertelnego na sumieniu. Dekret ten dotyczy wszystkich wiernych, a więc i Tercjarzy.
- P. Czy może być jaki stan lub zajęcie jakie przeszkodą do częstej Komunii św.
- O. Żaden stan ani żadne uczciwe zajęcie nie jest przeszkodą do częstej Komunii św., a więc zarówno w stanie małżeńskim jak i wolnym, zarówno w kupiectwie jak i rzemiośle można co-dzień przystępować do Komunii św., byle nie opuszczać ścisłych obowiązków swego stanu
- P. Jakie są obowiązki roczne Tercjarzy?
- O. Obowiązki roczne Tercjarzy są następujące: pościć w Wigilię Niepokalanego Poczęcia N. M. P. i św. O. Franciszka. — godni będą wielce pochwały, jeśli wedle zwyczaju dawnych Tercjarzy zachowywać będą post w piątki, a. wstrzemięźliwość od mięsa we środy, — poddać się Wizytacji corocznej i zadośćuczynić za winy, popełnione przeciwko Regule.
- P. Czy są jeszcze inne obowiązki w III Zakonie?
- O. Tak, oprócz wymienionych obowiązków Tercjarze mają jeszcze następujące obowiązki: nosić zawsze szkaplerz i pasek, przyjmować z pokorą n- rzędy wyznaczone i wykonywać je gorliwie, unikać zbytku i kosztowności w ubiorze, wstrzymać się od tańców i widowisk teatralnych, osobliwie nieprzyzwoitych, brać udział w pogrzebie zmarłych Braci i Sióstr, odmówić za każdego z nich część trzecią Różańca św., i gorliwie pomodlić się po Komunii św. zawczasu zrobić testament, a wreszcie odznaczać się czynną miłością bliźniego.

ROZDZIAŁ VII. O ubiorze i rozrywkach.

P. Co poleca Reguła względem ubioru?

O. Względem ubioru Reguła poleca umiarkowanie według stanu.

P. Na czepi zależy umiarkowanie w ubiorze?

O. Umiarkowanie w ubiorze zależy na tym, żeby unikać drogich materii, zbyt rąjących kolorów, niewolniczego stosowania się do mody i próżnych ozdób światowych.

P. Jakiej miary w tym trzymać się należy?

O. Należy uważać na to, żeby się nie odróżniać od osób pobożnych swego stanu i żeby nikomu swym strojem w oczy nie wpadać.

P. Dlaczego trzeba się stosować do innych?

O. Trzeba się stosować do innych dlatego, bo chęć wyróżniania się nawet w dobrem jest szkodliwa: pobudza bowiem do pychy i pozbawia wpływu na ludzi.

P. Kogo przede wszystkim obowiązuje ta roztropność w ubiorze?

O. Niewiasty zamężne, które mają ścisły obowiązek stosować się do społecznego położenia swego małżonka i starać się wyglądem swoim go zadowolić.

P. Jakie są przepisy Reguły, dotyczące rozrywek?

O. Reguła poleca wstrzymać się od tańców i widowisk teatralnych, osobiwie nieprzyzwoitych, jako też od hucznych uczt i biesiad.

P. Jak należy rozumieć przepis o tańcach?

O. Tańców św. O Franciszek zabrania ze względu na niebezpieczeństwa, płynące z tej zabawy dla cnoty i czystości. Jeżeli jednak Tercjarze znajdują się w takich okolicznościach, że roztropność radzi im wziąć udział w tańcach, które nie są nieprzyzwoite i nie grożą niebezpieczeństwem dla cnoty i czystości, wtedy mogą wziąć w nich udział o tyle tylko, o ile względy towarzyskie tego wymagają.

P. Kiedy wzbronione jest Tercjarzom uczęszczanie do teatru?

U. Uczęszczanie do teatru wzbronione jest Tercjarzom wtedy, gdy przedstawiane są sztuki nieskromne i niemoralne. Na dobre przedstawienia można chodzić, ale niestety w obecnych czasach dobre przedstawienia rzadko się zdarzają.

P. Co sądzić o kinach?

O. Tercjarze powinni wiedzieć, że większość przedstawień w kinach jest albo zupełnie nieprzyzwoita albo co najmniej niewłaściwa i nieodpowiednia. Przeto powinni raczej wstrzymać się od uczęszczania do kin.

P. Jakie zebrania są zakazane Tercjarzom?

O. Zakazane są cyrki, huczne zabawy, imprezy alkoholowe, w domach gry i we wszelkich miejscach podejrzanych.

P. Jakie rozrywki dozwolone są Tercjarzom?

O. Wszelkie rozrywki godziwe i w dobrym towarzystwie, jak: odwiedziny, przechadzki, przejażdżki, muzyka i śpiew.

P. Czym się odznaczać powinny te rozrywki?

O. Skromną wesołością i umiarkowaniem, aby nie pociągały za sobą straty czasu, lecz były wytchnieniem po pracy.

ROZDZIAŁ VIII. O obowiązkach Tercjarzy względem swego otoczenia.

P. Jaki jest główny obowiązek Tercjarzy względem rodziny i otoczenia?

O. Głównym obowiązkiem Tercjarzy względem rodziny i otoczenia jest dawanie dobrego przykładu.

P. Na czym dobry przykład polega?

O. Dobry przykład polega na wiernym zachowaniu przykazań Bożych i kościelnych, na sumiennym spełnianiu obowiązków swego stanu, na przestrzeganiu przepisów Reguły i na obchodzeniu się ze wszystkimi według sprawiedliwości i miłości.

P. Do czego obowiązani są Tercjarze względem swoich podwładnych?

O. Względem swoich podwładnych Tercjarze obowiązani są, oprócz dawania dobrego przykładu, do pilnego czuwania, aby ci prowadzili się uczciwie i spełniali gorliwie swoje obowiązki religijne.

P. Co Reguła postanawia u czytaniu?

O. Reguła poleca tym Tercjarzom, którzy mają jakąkolwiek władzę lub wpływ na domowników swoich, aby nie pozwolili wnosić do domów swoich książek, broszur, czasopism lub dzienników, które by mogły podkopać wiarę św. lub zaszkodzić cnocie, i aby zabraniali je czytać osobom zależnym od siebie.

P. Czy Tercjarze mogą się zadowolić tylko unikaniem złych pism i książek?

O. Tercjarze powinni nie tylko unikać złych książek, broszur, czasopism i dzienników i o ile to od nich zależy, nie pozwolić innym czytać takowych, lecz obowiązani są wszelkimi siłami i sposobami uczciwymi je zwalczać, a dobre pisma i dzienniki, prowadzone w duchu czysto katolickim, pojednawczym i bezstronnym, popierać i rozszerzać.

P. Czy Tercjarze mogą należeć do stowarzyszeń i związków zawodowo-ekonomicznych?

O. Papież Św. Pius X w swej encyklice z dn. 8. IX.1912 zabrania kongregacjom tercjarzom jako takim, to jest zbiorowo, mieszać się do spraw wyłącznie ekonomicznych, ale zachęca, owszem zaleca, aby pojedynczy członkowie Trzeciego Zakonu wstępowali do stowarzyszeń katolickich i do chrześcijańskich związków ekonomiczno-zawodowych.

P. Dlaczego Stolica św. gorąco zaleca wstępowanie do takich związków?

O. Stolica św. gorąco zaleca pojedynczym Tercjarzom wstępowanie do takich związków, dlatego by mogli swym przykładem innych pociągnąć do Boga.

ROZDZIAŁ IX. O miłości bliźniego.

P. Czym się Tercjarze przede wszystkim odznaczać powinni?

O. Tercjarze jako dzieci Serafickiego Ojca, odznaczać się powinni przede wszystkim miłością bliźniego, bo jeśli wszystkim Pan Jezus nakazał: „abyście się społecznie miłowali, jakom ja was umiłował”, to tym bardziej odnosi się ten rozkaz do osób, które obrały sobie za ojca i wzór wielkiego Miłośnika Boga i ludzi i zobowiązały się dążyć do doskonałości.

P. Gzem jest ta miłość bliźniego w Tercjarzu?

O. Miłość bliźniego w Tercjarzu jest znakiem, po którym się poznaje, że to jest rzeczywisty sługa Boży, a nie sługa szatana. Powiada bowiem Pan Jezus do sług swoich: „Po tym poznają wszyscy, żeście uczniami moimi, jeśli miłość mieć będziecie jeden ku drugiemu”.

P. Na czym zależy miłość bliźniego?

O. Miłość bliźniego zależy na tym, żebyśmy o wszystkich ludziach, nikogo nie wyłączając, dobrze myśleli, dobrze

mówili i dobrze im czynili, przychodząc im z pomocą w potrzebach duszy i ciała.

P. Jaką powinna być miłość bliźniego?

O. Miłość bliźniego powinna być nadprzyrodzona, to znaczy, że powinniśmy kochać ludzi, nie dla naszego własnego interesu lub przyjemności, lecz jedynie dla Boga, dlatego, że oni są obrazem Pana Boga, przyjaciółmi i dziećmi Bożymi.

P. Jaki obowiązek wkłada Reguła na Tercjarzy odnośnie do miłości bliźniego?

O. Reguła obowiązuje Tercjarzy, aby nie tylko sami wzajemnie się miłowali i żyli ze sobą w zgodzie, lecz także aby starali się, o ile tylko będą mogli, uśmierzać niezgody pośród bliźnich.

P. Jakich środków używać należy do zachowania zgody i jedności?

O. Do zachowania zgody i jedności używać należy następujących środków: 1) nie roznosić ani nie słuchać obmów i plotek, 2) ustępować wszystkim, w czym tylko się godzi, 3) pilnować siebie a nie drugich jeśli się nic jest ich przełożonym i zabiegać przede wszystkim o własną doskonałość, a nie o cudzą, 4) nie wtrącać się w nie swoje sprawy.

P. Czym są Tercjarze, którzy, zamiast utrzymywać jedność i zgodę między sobą i wśród bliźnich, burzą ją i niszczą przez oszczerstwa i obmowy, plotki i wtrącanie się w nieswoje sprawy?

O. Tacy Tercjarze są hańbą dla Trzeciego Zakonu, a zgorszeniem dla społeczeństwa.

ROZDZIAŁ X. O Kongregacji.

P. Jak się dzielą Tercjarze?

O. Tercjarze dzielą się na dwie klasy: na Tercjarzy pojedynczych i na Tercjarzy stowarzyszonych.

P. Czym się różnią od siebie te dwie klasy?

O. Tercjarze pojedynczy nie należą do żadnej Kongregacji, lecz sami dla siebie zachowują Regułę, Tercjarze stowarzyszeni zaś stanowią Kongregację, mającą swój zarząd i swoje zebrania.

P. Kto może przyjmować do Kongregacji?

O. Do Kongregacji Tercjarskiej przyjmuje Rada przez tajne głosowanie. Jeżeli głosy są równe, rozstrzyga O. Dyrektor.

P. Czy wielkie są korzyści należenia do Kongregacji?

O. Tak, ponieważ Tercjarze stowarzyszeni mogą mieć lepsze poznanie i zrozumienie Reguły, łatwiej przejmują się duchem serafickim, zachęcają się wzajemnym przykładem dobrym do uświęcenia się i mają więcej sposobności do zyskiwania odpustów.

P. Czy św. O. Franciszek ustanowił Trzeci Zakon jako Kongregację?

O. Tak, ponieważ chciał odrodzić i uświęcić społeczeństwo, a wiedział, że tylko połączeni w Trzecim Zakonie dobrzy chrześcijanie mogą mieć wpływ na społeczeństwo i spełniać w nim apostołstwo.

ROZDZIAŁ XI.

O urzędach w III zakonie.

P. Co mówi Reguła odnośnie do urzędów?

O. Reguła rozporządza, aby urzędy nadawane były na zgromadzeniu Kongregacji, aby trwały przez trzy lata i żeby nikt bez słusznej przyczyny od nich się nie usuwał lub też niedbale je spełniał.

P. Jak się nadaje urzędy?

O. Przez tajne, głosowanie. Prawo głosowania mają tylko profesji, którzy do Kongregacji należą, a wybrani są ci, którzy otrzymali większość głosów.

P. Kto jest pierwszym Przełożonym Kongregacji?

O. Pierwszym Przełożonym Kongregacji jest O. Dyrektor, który jest mianowany od Przełożonych I Zakonu i pozostaje w urzędzie aż do ich odwołania. Bez jego wiedzy i zezwolenia nie powinno się nic postanawiać.

P. Jakie są urzędy Kongregacji?

O. Urzędy Kongregacji są następujące: Przełożony(a), Mistrz(yni) Nowicjatu, Sekretarz(ka), Kasjer(ka), Zelatorzy(ki), Infirmarz(ka).

P. Jakie są obowiązki Przełożonego(ej)?

O. Obowiązki Przełożonego(ej) są: 1) być wzorem spełniania przepisów, 2) obchodzić się z miłością i słodyczą, 3) badać kandydatów, wywiadywać się o nich i dbać, by nikt nieodpowiedni nie dostał się do III Zakonu i do Kongregacji. 4) Objasniać kandydatów o wszystkich obowiązkach tercjarskich, 5) zapobiegać nieporozumieniom i godzić je, 6) czuwać, by wszystkie przepisy Reguły były spełniane, 7) być na usługach tych, którzy pragną na osobności mówić, 8) z miłością upominać, a niepoprawnych przedstawiać na Radzie do wydalenia, 9) często porozumiewać się z Radą, 10) postarać się zawczasu o wszystko, co jest potrzebne do obchodzenia świąt tercjarskich, i pamiętać, aby w te dni była wspólna Komunia św. i kazanie, 11) pamiętać o dorocznym nabożeństwie żałobnym za wszystkich zmarłych członków III Zakonu, 12) składać rachunek z zebranej i wydanej jałmużny przed O. Dyrektorem i Radą, 13) zaspokajać z infirmarzem(arką) potrzeby chorych i ubogich, 14) we wszystkim zależeć od O. Dyrektora i nic nowego bez jego pozwolenia nie zaprowadzać.

P. Jakie są obowiązki Mistrza(yni) nowicjatu?

Obowiązki Mistrza(yni) są: 1) osobę przyjętą zapisać do księgi; 2) co miesiąc przynajmniej odbywać z nowicjuszami oddzielnie zebrania, objaśniając Regułę, nauczając katechizmu tercjarskiego i sposobów odprawiania ćwiczeń duchownych, upominać za winy i naznaczać pokuty, 3) starać się, aby przynajmniej co dwa miesiące na zebraniu tein O. Dyrektor wygłosił naukę, 4) wywiadywać się o nowicjuszach i rozmawiać z nimi osobno, aby ich lepiej poznać, wspomagać ich radą w trudnościach, wpajać w nich ducha miłości i prostoty oraz prawdziwą pobożność i zachęcać do sumiennego spełniania obowiązków swego stanu, 5) na miesiąc przed ukończeniem nowicjatu podać Przełożonym listę kandydatów do profesji, dołączając swoje o nich uwagi.

P. Jakie są obowiązki Sekretarza(ki)?

O. Obowiązki Sekretarza(ki) są: 1) utrzymywać w porządku pieczęć i wszystkie księgi, a mianowicie: księgę narad czyli protokołów z posiedzeń Rady, księgę aktów profesji, roczniki Kongregacji. 2) do niego należy pisać: a) listy zapraszające na zebrania, nabożeństwa, pogrzeby i t. p. b) patenty profesji i inne t. p.

P. Jakie są obowiązki Zelatorów(ek)?

O. Obowiązki Zelatorów(ek) są: 1) zwracać uwagę na przestąpienie Reguły przez członków i z wielką słodyczą na osobności upominać albo donieść Przełożonym, 2) czuwać nad zewnętrznym postępowaniem tych, na których ciąży jakieś znaczne posądzenie, 3) donosić Przełożonemu(ej) lub infirmarzowi, o chorych, potrzebujących pomocy

lub o śmierci członków, a) w większych miejscowościach każdy zelator dostanie listę członków w jego oddziale mieszkających.

P. Jakie są obowiązki infirmarza(ki)?

O. Obowiązki infirmarza(ki) są: 1) nawiedzać chorych, obsługiwać i pocieszać, 2) postarać się w potrzebie o wsparcie, 3) podsuwać akty strzeliste i Najśw. Imiona Jezusa i Maryi, 4) postarać się, aby chory zawczasu przyjął Sakramenty św. 5) pilnować, aby chory miał szkaplerz i pasek na sobie i by odnowił profesję, 6) Ubrać umarłego.

Jeżeli Infirmarz ma pomocników, tedy obowiązki ich są te same.

ROZDZIAŁ XII. O Radzie, czyli Dyrektorium.

P. Kto stanowi Radę, czyli Dyrektorium?

O. Wszyscy urzędnicy, wymienieni w rozdziale XI.

P. Jakie są prawa i obowiązki Radnych czyli Dyskretów?

O. Radni czyli Dyskreci: 1) obowiązani są brać udział we wszystkich zebraniach czy to samego zarządu czy wszystkich członków, czy w zwyczajnych co miesiąc, czy nadzwyczajnych, 2) w sprawach materialnych nic nie można przedsięwziąć bez upoważnienia Rady i tylko w nagłym wypadku można poprzestać na pozwoleniu O. Dyrektora. 3) Do Rady należą: przyjęcie do obłóczyn i profesji, przyjęcie z innej Kongregacji, wydalenie z Kongregacji i każda ważniejsza sprawa, 4) Rada nic nie może postanowić, jeśli się nie zbierze więcej niż połowa członków, 5) Zebranie Radnych i ich uchwały są nieważne bez przewodnika O. Dyrektora.

P. Jaki jest porządek i przebieg narad?

O. Porządek i przebieg narad jest następujący: 1) Przewodniczący odmawia odpowiednie modlitwy, 2) Sekretarz odczytuje protokół ostatniej narady i jeśli nikt się nie odezwie z jaką wątpliwością lub uwagą, to Przełożony(a) i sekretarz podpiszą, 3) Jeżeli chodzi o ważniejszą rzecz n.p. o wydalenie kogo ze zgromadzenia, wszyscy członkowie Rady podpiszą, 4) Gdyby się okazała wątpliwość co do przeszłej narady, sprawa będzie powtórnie rozbiegana, 5). Wszystkie sprawy Radni przed zebraniem przedłożą na piśmie lub ustnie przewodniczącemu, który przedstawia je kolejno na posiedzeniu Rady, 6) Po przedstawieniu każdy wypowie swoje zdanie, począwszy od najmłodszych, ostatni mówi Przełożony, 7) Wszystko powinno być rozbiegane spokojnie, bez żywości i uniesienia, bez uporu, szczerze i według sumienia, z gotowością poddania się większej liczbie głosów, 8) Kto chce drugi raz głos zabrać musi prosić o pozwolenie, 9) Gdy już wszyscy objawili swoje zdanie, przystępuje się do głosowania względem każdej przedstawionej sprawy, 10) Głosowanie to powinno być tajne czyli sekretne w następujących wypadkach: a) gdy chodzi o przyjęcie do obłóczyn i profesji, o przyjęcie z innej Kongregacji, b) gdy chodzi o wydalenie z Kongregacji i z III Zakonu, c) gdy chodzi o ważną sprawę, d) gdy chodzi o jaką rzecz drażliwą i Radni mają trudność w wypowiedzeniu swojego zdania, e) za każdym razem, gdy ktokolwiek z rady zażąda sekretnego głosowania, 11) Jeśli równy jest podział głosów, rozstrzygnięcie należy do O. Dyrektora, 12) Sekretarz spisuje każdą sprawę, powody za i przeciw, oraz liczbę głosów, 13) O wszystkim, co się dzieje na Radzie ma być zachowana tajemnica. Jeżeli komu udowodniono zdradzenie tej tajemnicy, ma być z Rady wydalony.

ROZDZIAŁ XIII. O zwierzchności Trzeciego Zakonu.

P. Kto jest zwierzchnikiem Trzeciego zakonu?

O. Zwierzchnikami Trzeciego zakonu są Przełożeni Pierwszego Zakonu: Generał, który ma władzę na całym świecie, Prowincjał, który ma władzę w swojej prowincji i Gwardian, który ma władzę w obrębie klasztoru, którym rządzi. Ci są głównymi Przełożonymi III zakonu, toteż ani Kongregacje tercjarskie ani też pojedynczy członkowie III Zakonu nie powinni nic nowego wprowadzać bez ich wiedzy i pozwolenia.

P. Kim się wyręczają potnieniem Przełożeni w swoich obowiązkach?

O. Wyręczają się zwykle przez Wizytatora i Dyrektora, których sami naznaczają i udzielają im władzy do spełniania urzędu.

P. Kto może być Wizytatorem i Dyrektorem?

O. Wizytatorem może być tylko kapłan Zakonu św. O. Franciszka, Dyrektorem zaś może być także i kapłan świecki w tych miejscowościach, gdzie nie ma Pierwszego Zakonu.

P. Jaki jest urząd Wizytatora?

O. Wizytator sprawdza, czy Reguła jest ściśle zachowywana, daje upomnienia i naznacza pokuty.

P. Jaki jest urząd Dyrektora?

O. Dyrektor przewodniczy na naradach i na miesięcznych zebraniach, wygłasza nauki, ma prawo udzielania Absolucji Gen. i Błogosławieństwa papieskiego, ma prawo i obowiązek przyjmowania do obłóczyn i do profesji po uprzednim porozumieniu się z Radą, która przez tajne głosowanie orzeka, czy kandydat godny jest przyjęcia do obłóczyn i do profesji.

ROZDZIAŁ XIV. O odpustach i przywilejach.

P. Z jakich łask duchownych korzystają członkowie III Zakonu?

O. Z bardzo licznych odpustów i przywilejów, których spis zamieściliśmy wyżej, obok Reguły.

P. Co to jest odpust?

O. Odpust jest to odpuszczenie kar doczesnych, którego Kościół udziela w zamian za jakąś praktykę pobożną lub uczynek miłosierny, gdy grzech już odpuszczony został.

P. Jak dzielimy odpusty?

O. Odpusty dzielimy na zupełne i częściowe.

P. Co to jest odpust zupełny?

O. Odpust zupełny jest odpuszczenie całkowitej kary doczesnej za grzechy. Do odpustów zupełnych zaliczamy odpust jubileuszowy, odpust Porcjunkuli i inne.

P. Co to jest odpust częściowy?

O. Odpust częściowy jest to częściowe odpuszczenie kary doczesnej za grzechy. Takim odpustem jest np. odpust jednego roku, czyli jest to odpuszczenie takiej kary doczesnej, którą by się odpokutowało, gdyby się według dawnych przepisów Kościoła odprawiało pokutę przez jeden rok.

P. Czy odpusty są nam potrzebne?

O. Odpusty są nam bardzo potrzebne. Gdy bowiem grzesznik otrzymał odpuszczenie winy i kary wiecznej, na którą

przez grzech śmiertelny zasłużył, zwyczajnie obowiązany jest jeszcze uczynić zadość sprawiedliwości Bożej przez poniesienie jakiejś kary doczesnej w tym życiu lub przyszłym. Również za każdy grzech powszedni należy się kara doczesna, którą także trzeba ponieść w tym życiu lub przyszłym. Otóż właśnie. tę karę doczesną gładzą zupełnie lub częściowo odpusty.

P. Jakie są zwykłe warunki do dostąpienia odpustu?

O. Do dostąpienia odpustu częściowego potrzeba: 1) być w stanie łaski, 2) mieć intencję dostąpienia odpustu, 3) spełnić czyn, do którego odpust jest przywiązany, np. zmówić Anioł Pański, wezwać Imię Jezus. Do dostąpienia zaś odpustu zupełnego potrzeba: 1) być w stanie łaski, 2) mieć intencję dostąpienia odpustu, 3) nienawidzić wszystkie grzechy swoje, nawet powszednie i nie mieć najmniejszego przywiązania do nich, a) spełnić czyn, do którego odpust zupełny jest przywiązany; np. zmówić Koronkę 7miu Radości N. M. P. Zazwyczaj do dostąpienia odpustu wymagane są: spowiedź, Komunia św.: nawiedzenie kościoła i modlitwa według intencji Ojca św. przez czas pacierzy.

P. Jeżeli spowiedź i Komunia św. są wymagane do dostąpienia odpustu zupełnego, kiedy należy się spowiadać i komunikować?

O. Jeżeli spowiedź i Komunia św. są wymagane do dostąpienia odpustu zupełnego, wtedy można się spowiadać w ciągu ośmiu dni, bez pośrednio poprzedzających ten dzień, do którego przywiązany jest ten odpust, Komunię św. zaś przyjąć można we wigilię tegoż dnia, nadto można się spowiadać i komunikować wśród całej Oktawy dla pozyskania odpustu, jeśli się go w sam dzień nie zyskało.

Wierni, którzy zwykle, o ile nie są słusznie przeszkodzeni, przystępują przynajmniej dwa razy w miesiącu do Spowiedzi św. , albo też Komunię św. w stanie łaski i z pobożnym usposobieniem codziennie przyjmują, chociażby się od niej raz lub nawet dwa razy w tygodniu powstrzymali, mogą dostąpić wszystkich odpustów, nawet bez spowiedzi, która zresztą byłaby koniecznie potrzebną do ich dostąpienia, z wyjątkiem Odpustu Jubileuszu, lub też odpustu na podobieństwo Jubileuszu.

P. Kiedy ma się odbyć nawiedzenie kościoła jeśli ono wymagane jest do dostąpienia odpustu?

O. Jeżeli nawiedzenie kościoła wymagane jest do dostąpienia jakiegoś odpustu, wtedy może się ono odbyć od południa dnia, poprzedzającego dzień odpustowy, aż do północy, zamykającej dzień odpustu.

P. Kiedy należy wzbudzać intencję dostąpienia odpustu?

O. Intencję dostąpienia odpustu należy wzbudzać przed tym czynem, za który pragniemy pozyskać odpust. Wystarcza jednak, gdy przy modlitwach porannych obudzimy w sobie pragnienie pozyskania wszystkich odpustów, jakich można w ciągu dnia dostąpić.

P. Czy można za dusze w czyśćcu ofiarować odpusty?

O. Można za dusze w czyśćcu ofiarować wszystkie odpusty, chyba że wyraźnie byłoby zastrzeżone, iż jakiegoś odpustu nie można ofiarować za dusze w czyśćcu.

P. Jak można ofiarować odpusty za dusze w czyśćcu?

O. Przy modlitwie porannej można uczynić następujący akt ofiarowania: Najśw. Serce Jezusa pragnę dostąpić wszystkich odpustów, jakich dzisiaj dostąpić można, i ofiaruję Ci je za dusze w czyśćcu cierpiące.

USTANOWIENIE
TRZECIEGO ZAKONU POKUTNICZEGO.
(1221).

Św. Franciszek przyjmuje do Trzeciego Zakonu pokutniczego pierwszych tereyjarzów: błogosławionego Luchesia i żonę jego Bonę Donnę.

Nakład księgarni katolickiej Dra Milkowskiego w Krakowie.